

Hava Aracı BOY İşgücü Yükseköğretiminde 2016 Yılı

Can EREL
Uçak Mühendisi
can.erel@canerel.com.tr

Doğrudan havacılık ve uzay alanları sayesinde varlık bulmuş, merkezi yerleştirme ile öğrenci alan Türkiye ve KKTC'de yerleşik tüm yükseköğretim kurumlarının ve kontenjanlarını inceleyerek değerlendirdiğim "Doğrudan Havacılık - Uzay İlişkili Yükseköğretimde 2016 Yılı" başlıklı makalemde, hava aracı bakım, onarım ve yenileme (BOY) işlevine işgücü yetiştirilmesine yönelik yükseköğretim programları ile ilgili,

"Lisans (4 yıl) Programları

HLisans 8avacılık Elektrik ve Elektronik

MF-4 sınav sonucuna göre öğrenci alınan bu program 1 yükseköğretim kurumunda toplam 31 öğrenci kontenjanı ile uygulanmaktadır.

Havacılık Elektrik ve Elektronik (Yüksekokul)

YGS-1 sınav sonucuna göre öğrenci alınan bu program 1 yükseköğretim kurumunda toplam 60 öğrenci kontenjanı ile uygulanmaktadır.

Havacılık ve Uzay Mühendisliği

MF-4 sınav sonucuna göre öğrenci alınan bu program (biri Hava Harp Okulu) 4 yükseköğretim kurumunda toplam 208 öğrenci kontenjanı ile uygulanmaktadır.

Havacılık Yönetimi (Açıköğretim)

En büyük YGS sınav sonucuna göre öğrenci alınan bu program 1 yükseköğretim kurumunda toplam 2050 öğrenci kontenjanı ile uygulanmaktadır.

Havacılık Yönetimi (Fakülte)

TM-1 sınav sonucuna göre öğrenci alınan bu program 10 yükseköğretim kurumunda (5 öğretim kurumundaki 275 adedi ikinci öğretim kapsamında) toplam 962 öğrenci kontenjanı ile uygulanmaktadır.

Havacılık Yönetimi (Yüksekokul)

YGS-6 sınav sonucuna göre öğrenci alınan bu program 7 yükseköğretim kurumunda toplam 372 öğrenci kontenjanı ile uygulanmaktadır.

Uçak Elektrik-Elektronik (Fakülte)

MF-4 sınav sonucuna göre öğrenci alınan bu program 2 yükseköğretim kurumunda (2 öğretim kurumundaki 93 adedi ikinci öğretim kapsamında) toplam 186 öğrenci kontenjanı ile uygulanmaktadır.

Uçak Elektrik-Elektronik (Yüksekokul)

YGS-1 sınav sonucuna göre öğrenci alınan bu program 2 yükseköğretim kurumunda toplam 71 öğrenci kontenjanı ile uygulanmaktadır.

Uçak Gövde-Motor (Fakülte)

MF-4 sınav sonucuna göre öğrenci alınan bu program 1 yükseköğretim kurumunda (1 öğretim kurumundaki 52 adedi ikinci öğretim kapsamında) toplam 104 öğrenci kontenjanı ile uygulanmaktadır.

Uçak Gövde-Motor (Yüksekokul)

YGS-1 sınav sonucuna göre öğrenci alınan bu program 1 yükseköğretim kurumunda toplam 30 öğrenci kontenjanı ile uygulanmaktadır.

Uçak Gövde-Motor Bakım (Fakülte)

MF-4 sınav sonucuna göre öğrenci alınan bu program 2 yükseköğretim kurumunda (1 öğretim kurumundaki 41 adedi ikinci öğretim kapsamında) toplam 134 öğrenci kontenjanı ile uygulanmaktadır.

Uçak Gövde-Motor Bakım (Yüksekokul)

YGS-1 sınav sonucuna göre öğrenci alınan bu program 2 yükseköğretim kurumunda toplam 130 öğrenci kontenjanı ile uygulanmaktadır.

Ön Lisans (2 yıl) Programları

Uçak Teknolojisi (Meslek Yüksekokulu)

YGS-1 sınav sonucuna göre öğrenci alınan bu program 15 yükseköğretim kurumunda (7 öğretim kurumundaki 376 adedi ikinci öğretim kapsamında) toplam 1270 öğrenci kontenjanı ile uygulanmaktadır."

diye yazmıştım...

Bu yazımda, hava aracı BOY işlevine işgücü yetiştirilmesine yönelik yükseköğretim programları ilgili ÖYSM'nin "2016 ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu" verileri ile birkaç konuyu daha detaylı değerlendireceğim:

- ÖYSM'nin "2016 ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu"na göre, bu yıl hava aracı BOY işlevine işgücü yetiştirilmesine yönelik 4 farklı sınav kategorisinde, lisans seviyesinde 5-6 adet ve ön lisans seviyesinde 2 adet farklı sürecin izlenebileceği yükseköğretim programı mevcuttur.
- Bu programlardan,
  - Lisans seviyesinde,
    - "Uçak Elektrik-Elektronik" veya "Havacılık Elektrik ve Elektronik" gibi farklı isimlere sahip elektrik-elektronik esaslı süreçte 348 adet,
    - "Uçak Gövde-Motor" veya "Uçak Gövde-Motor Bakım" ibi farklı isimlere sahip mekanik esaslı süreçte 398 adet,
  - Ön lisans seviyesinde, tek bir standartta (elektrik-elektronik ve mekanik esas ayrımı olmayan) 1270 adet,olmak üzere 2016 adet öğrenci kontenjanı mevcuttur.
- Hava aracı BOY işlevine işgücü yetiştirilmesine yönelik öğretim programı uygulayan yükseköğretim kurumları, ilgili fakülteleri, yüksekokul veya meslek yüksekokulları,
  - Anadolu Üniversitesi (Eskişehir) Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi,
  - Atılım Üniversitesi (Ankara) Sivil Havacılık Yüksekokulu,
  - Ege Üniversitesi (İzmir),
  - Erciyes Üniversitesi (Kayseri) Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi,
  - Erzincan Üniversitesi,
  - Fırat Üniversitesi (Elazığ) Sivil Havacılık Yüksekokulu,
  - İstanbul Arel Üniversitesi kapsamındaki bir Meslek Yüksekokulu,

- o İstanbul Aydın Üniversitesi kapsamındaki bir Meslek Yüksekokulu,
- o İstanbul Bilgi Üniversitesi kapsamındaki bir Meslek Yüksekokulu,
- o İstanbul Gelişim Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu ve kapsamındaki bir Meslek Yüksekokulu,
- o İstanbul Kültür Üniversitesi kapsamındaki bir Meslek Yüksekokulu,
- o İstanbul Üniversitesi kapsamındaki bir Meslek Yüksekokulu,
- o Kapadokya Meslek Yüksekokulu (Nevşehir ve İstanbul),
- o Kocaeli Üniversitesi Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi,
- o Maltepe Üniversitesi (İstanbul) kapsamındaki bir Meslek Yüksekokulu,
- o Nişantaşı Üniversitesi (İstanbul) Sivil Havacılık Yüksekokulu,
- o Okan Üniversitesi (İstanbul) kapsamındaki bir Meslek Yüksekokulu,
- o Plato Meslek Yüksekokulu (İstanbul),
- o Trakya Üniversitesi (Edirne) kapsamındaki bir Meslek Yüksekokulu,
- o Uşak Üniversitesi kapsamındaki bir Meslek Yüksekokulu,

...ayrıca,

- o Türk Hava Kurumu Üniversitesi (Ankara/İzmir) kapsamındaki Meslek Yüksekokulları (*bu yıl öğrenci kontenjanı verilmedi*),

şeklindedir. Bu yazı kaynağı kapsamı dışında da olsa, bu alana yönelik, Hava Astsubay Meslek Yüksekokulunda, ön lisans (2 yıllık) seviyesinde "Uçak Teknolojisi (Aviyonik)" ve "Uçak Teknolojisi (Mekanik)" programları da mevcuttur.

Dikkat Çeken Bazı Konular...

- Görüldüğü gibi, bu programlar farklı sınav setleri, farklı alt puanlama kategorileri kullanmalarına ve farklı (normal öğretim, ikinci öğretim, açık öğretim) seviyelerde program seçenekleri olmalarına rağmen aynı (hava aracı BOY) alanı ile ilgili işgücü yetiştiren meslek eğitimi programlardır.
- Meslekî uygulamalarda geçen sürenin kariyer için çok daha fazla ve öncelikli önem kazanmış olduğu bu alanda öğretim seviyesinin üst (lisans) seviyeye çekilmesi ve böylelikle öğretim süresinin sürdürülerek uzatılması endüstri açısından gerekliliği olmasa da bu konuyu endüstri ile öğretim kurumları arasında bir hararetli tartışma konusu olarak bırakmaktadır.
  - ... hele "meslek eğitim" programları olarak tanımlı öğretim programlarına fakülte örgütlenmesinde yer verilerek mezunlarının ilk işgününden başlayarak gelecekte bir kariyer karmaşasına daha dayanak oluşturacağı tartışmasızdır...
- Bu alanda belirlenen program uygulamaları içeriği, kontenjanlar ve son yıllardaki bu kontenjanların artış oranının endüstri işgücü ihtiyacı ve gelecek yıllarda bu ihtiyacın artış oranı beklentisi ve gerekliliklerine uyumu tartışmalıdır.
  - ... bu alanda kontenjan, geçen yıla göre %23,4 artış ile, toplam 2016 öğrenciye ulaşmıştır;
  - o Hem de, bu alanda ülkenin en yüksek kontenjanına sahip yükseköğretim kurumuna kontenjan verilmemiş olduğu,
  - o Hem de, bu alana orta öğretim seviyesinde işgücü yetiştiren liselerin sayısının (geçen yıl 13 adet idi) 20 civarında ulaşmasının beklendiği,
  - o Hem de, bu alanda İşKur koordinesindeki eleman yetiştirme program uygulamalarının kontenjan artırarak süreceği,

- Programı bu yayının kapsamında olmasa da, Türk Silahlı Kuvvetleri'ne ait ilgili meslek yüksekokullarında "Uçak Teknolojisi (Aviyonik)" programında 108 adet ve "Uçak Teknolojii (Mekanik)" isimli programda 155 adet öğrenci kontenjanının bulunduğu,
bir yılda...
  - Hava aracı BOY işlevine işgücü yetiştirilmesine yönelik yükseköğretiminde öğretim kurumu ve öğrenci kontenjanı verileri belirli olduğu için ana hatları ile değerlendirilmiş olsa da, öğretim üyesi/görevlisi, öğretim-eğitim faaliyetlerini destekleyen altyapı niteliği ve niceliği ile ilgili veri ve bilgi mevcut olmadığı için değerlendirilememiştir.
...bu yönde verilerin de ulaşılabilir; değerlendirilebilir olmasını çok isterim.
  - Bu alanda 2016 adetlik öğrenci kontenjanının %57,9 kısmı (1158 adet) vakıf yükseköğretim kurumlarındadır,
  - Toplam 2016 adetlik öğrenci kontenjanının %2,97 kısmı (60 adet) İngilizce programlardadır.
...Halbuki,
    - Ulusal ihtiyacın üzerinde sahip olunan mevcut kontenjan ve bu kontenjanın yıllık gelişme hızı,
    - Mesleki kariyerde gelişim ile de yakından ilişkilendirilerek otorite tarafından konulan yabancı dil gereklilikleri,özellikle üst seviyedeki öğretim programlarında bulunan öğrencilerin meslek uyumlu İngilizce programları ile desteklenerek -mümkün ise devlet / otorite desteğinde- bölgesel ihtiyaca yönlendirilmesini akla gelen ilk çözümler arasına sokarken...
- Diğer taraftan ilgili ekosistemde her geçen gün artan küreselleşme, ulusal havacılık - uzay programlarında gerçekleştirilen uluslararası işbirlikleri seviyesi ve kapsamı gereklilikleri dikkate alınarak, bazı programlarda yıllar önce İngilizce olan bazı öğrenci kontenjanının zaman içinde kaybolmuş olmasının yeniden değerlendirilmesinin uygun olacaktır; özellikle de İngilizce alt yapısı ve gücü olan yükseköğretim kurumlarında..
- Son olarak, havacılığın "ihtisas üniversitesi" olduğu iddiası ile kurulan, geçen süre içinde idari ve mali durumunda sorunlarla karşılaşan ve bu nedenle öğretim programları aksayan bir vakıf yükseköğretim kurumu için paylaşacaklarım var:
    - Bu kuruma, YÖK tarafından 2016-2017 öğretim dönemi için ön lisans, lisans ve yüksek lisans (yerli ve yabancı) öğrenci kontenjanı verilmemesi bu kararı halen öğrenimini sürdüren değerli öğrencilere ve onların öğretim ücretlerini ödeyen saygıdeğer ebeveynlerine verilen hak etmedikleri bir cezadır!
    - Bu kararının zaman kaybedilmeden, ilgili üniversitenin yönetsel etkinliğini ve akademik işlevselliğini geliştirecek bir örgütlenme değişikliğini de kapsayacak şekilde tadil edilmesini ve öğrenimin sürdüren değerli öğrencilerin öğrenimlerini güvenli ortam ve yeterli sürelerde sürdürmesini umut ediyorum.

Ülkemizde her geçen gün gelişen havacılık ve uzay ilişkili faaliyetlerin küresel standart ve beklentileri karşılayacak şekilde gerçekleşmesi öncelikle bu şartların öğretim ve eğitim alanında gerçekleşmesi ile mümkün olabilir; bu yönde tespit ve kişisel değerlendirmelerimi samimiyetle paylaşmak istedim.

Güzel bir öğretim ve eğitim yılı olması umudu ile...

